

Sylabus PST437 Úvod do neverbálních technik

V kursu se student/studentka seznámí s teoretickými a praktickými základy expresivních terapií prostřednictvím arteterapeutických, tanečně- pohybových, dramaterapeutických a muzikoterapeutických technik. Expresivní a neverbální terapie jsou doloženými léčebnými postupy využívající prvky umění, uplatňují se především v psychoterapeutické a psychodiagnostické praxi v různých typech zařízení. Použity budou techniky arteterapie, muzikoterapie, dramaterapie, tanečně pohybové terapie, KPT - koncentrativní pohybové terapie, psychogymnastiky, relaxace, imaginace. Cílem kursu je zájemce seznámit s neverbálními terapeutickými technikami na základě vlastní zkušenosti a poskytnout teoretický nástin jednotlivých ex. terapií (cíl, metoda, historie, aplikace, léčebné prvky, cílové skupiny).

Na konci kurzu bude mít studující základní přehled o expresivních terapiích (teoretická východiska, metody) a bude schopen si vyzkoušet využití vybrané techniky v praxi.

Vedení skupiny studujícím bude supervidováno lektorem, studující dostane zpětnou vazbu na svůj styl vedení.

Osnova:

1. Arteterapie (rozehřívací techniky, čmáranice, z~chaosu do řádu, seznamovací techniky, teorie a praxe arteterapie, jak sdílet proces a obsah ve skupině)
2. Taneční a pohybové terapie – (rozehřívací techniky, pohyb, improvizace, expresivní tanec, Koncentrativní pohybová terapie-prostor, místo, teorie a praxe taneční pohybové terapie)
3. Muzikoterapie (rozehřívací techniky s~Orffovými nástroji, hudební dialogy, společná improvizace, práce s~hlasem, obraz mého já, teorie a praxe muzikoterapie)
4. Dramaterapie (rozehřívací techniky, role, improvizace, vývojové proměny, ostatní přístupy - psychodrama, psychopantomima, psychogymnastika, teorie a praxe dramaterapie)
5. Propojování přístupů I.: poezie, arteterapie a pohyb (příběhy v~terapii, já a svět v~arteterapii a pohybu)
6. Propojování přístupů II.: Muzikoterapie+dramaterapie+arteterapie (práce na tématu: Živly)

Výukové metody:

Použity budou techniky arteterapie, muzikoterapie, dramaterapie, tanečně pohybové terapie, KPT - koncentrativní pohybové terapie, psychogymnastiky, relaxace, imaginace.

Studující povede závěrečný vlastní projekt - vedení skupiny studujícím bude supervidováno lektorem, studující dostane zpětnou vazbu na svůj styl vedení.

Metody hodnocení:

Zápočet: 80% docházka, čtení zadané literatury, 3 stránková domácí práce reflektující zkušenost s vybranou technikou a zasazení této zkušenosti a techniky do teoretických souvislostí vybrané expresivní terapie, individuální projekt - prezentace vybrané techniky z expresivních terapií ve skupině (zahrnuje prezentování techniky, vedení skupiny, vedení závěrečné sdílení procesu a obsahu, supervidováno lektorem)

Doporučená literatura:

- Šicková-Fabrici, Jaroslava. *Základy arteterapie*. Vyd. 1. Praha : Portál, 2002.
- Dramaterapie*. Edited by Milan Valenta. Vyd. 1. Praha : Grada, 2007.
- Moreno, Joseph J. *Rozehrát svou vnitřní hudbu : muzikoterapie a psychodrama*. Translated by Hana Loupová. Vyd. 1. Praha : Portál, 2005
- Gräffová, Christine. *Koncentrativní pohybová terapie*. Brno : Sdružení Podané ruce, 1999.
- Valenta, Milan. *Dramaterapeutické projektování*. 1. vyd. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2003
- Čížková, Klára. *Tanečně-pohybová terapie*. Vyd. 1. V Praze : Triton, 2005
- Muzikoterapie : východiska, koncepty, principy a praxe*. Edited by Jaroslava Zeleiová. Vyd. 1. Praha : Portál, 2007.
- Blížkovská, Jaroslava. *Úvod do taneční terapie*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 1999
- Lowen, Alexander. *Bioenergetika : terapie duše pomocí práce s tělem*. Vyd. 1. Praha : Portál, 2002
- Šimanovský, Zdeněk. *Hry s hudbou a techniky muzikoterapie ve výchově, sociální práci a klinické praxi*. Vyd. 2. Praha : Portál, 2001
- Blížkovská, Jaroslava. Taneční terapie primitivní expresí. In *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2000.
- Tělo v psychoterapii*. Edited by Edward W. L. Smith, Translated by Silvie Struková. Vyd. 1. Praha : Portál, 2007
- La Barre, Frances. *Jak mluví tělo : neverbální chování v klinické praxi*. Translated by Jiří Papoušek. Vyd. 1. V Praze : Triton, 2004
- Arteterapie s dětmi*. Edited by Caroline Caseová - Tessa Dalleyová. Vyd. 1. Praha : Portál, 1995
- Albrich. *Současná arteterapie v České republice a v zahraničí*. 2000
- Linka, Arne. *Kapitoly z muzikoterapie*. Vyd. 1. Rosice u Brna : Gloria, 1997
- Campbell, Jean. *Techniky arteterapie ve výchově, sociální práci a klinické praxi*. Vyd. 2. Praha : Portál, 2000.
- Liebmann, Marian. *Skupinová arteterapie : nápady, témata a cvičení pro skupinovou výtvarnou práci*. Translated by Johana Elisová. Vyd. 1. Praha : Portál, 2005